

VERONAUKA

27. oktobar - Sv. Petka

priredila: Sanja Jović

Ikona Sv. Petke Sv. Petka, odnosno Prepodobna Petka - Paraskeva, slavna je svetiteljka srpskog porekla, rođena u gradu Epivat (Pivat, turski Bojados), između Silinavrije i Carigrada. Roditelji Sv. Petke bili su imućni i pobožni hrišćani i osim Petke imali su i jednog sina, Jevtimija, koji se za života roditelja zamonašio i kasnije postao znameniti episkop Maditski.

Nakon smrti roditelja, mlada Petka, željna života podvižničkog Hrista radi, napustila je dom roditeljski i otišla najpre u Carigrad, a potom u pustinju Jordansku, gde se podvizivala sve do svoje starosti. Ko bi mogao iskazati sve teškoće, patnje i iskušenja demonska, koja je tokom mnogih godina pretrpela sv. Petka?

Pod starost javio joj se jednom anđeo Božji i rekao joj: "Ostavi pustinju i vrati se u tvoje otečestvo; potrebno je da tamo predaš svoje telo zemlji, a dušom da se preseliš Gospodu". Sv. Petka je poslušala glas sa neba, ostavila omiljenu pustinju i vratila se u Epivat. Tu je proživela još dve godine u neprestanom postu i molitvi, a zatim predala duh svoj Bogu i preselila se u rajska naselja. Upokojila se u 11. veku.

Njene čudotvorne mošti su tokom vremena prenošene, najpre u Carigrad, zatim u Trnovo, pa opet u Carigrad, pa u Beograd. Sada se nalaze u Rumuniji, u gradu Jaši na reci Prut. U Beogradu, kod crkve Sv. Petke na Kalemegdanu, nalazi se voda (agiazma) Sv. Petke, koja čudotvorno leči sve one bolesnike koji je s verom u Boga i s ljubavlju prema ovoj svetiteljki uzimaju.

Pravoslavni hrišćani sa velikim poštovanjem Sv. Petke slave njoj posvećen veliki praznik 27. oktobra (po novom, odnosno 14. oktobra po starom kalendaru), na dan njenog upokojenja. Ovaj dan obeležen je crvenim slovom i predstavlja ne samo veliki hrišćanski praznik, već i jednu od najraširenijih krsnih slava u srpskom narodu, a mnogi vernici je smatraju svojom zaštitnicom (posebno žene, deca i stari) i slave kao preslavu (drugu krsnu slavu) po svim slavskim običajima.

U grčkom Sinaksaru zapisan je jedan slučaj čudesne pomoći sv. Petke ostrvu Hiosu 1442. godine. Tadašnji jeromonah Amvrosije služio je večernju molitvu u crkvi sv. Petke. U crkvi nije bilo nikoga. Pri kraju službe udarila je strašna kiša sa velikom hukom i nastavila je da pada celu noć. Amvrosije nije mogao ni da izađe iz crkve. Mислеći da će celo ostrvo propasti od potopa, on se počne moliti sv. Petki da spase njegovu domovinu i umilostivi pravedno razgnevljenog Boga. Pred zoru ga je uhvatio san i on vide kao da je nestalo krova na crkvi, iznad crkve jedan svetao oblak i u njemu blagoo-braznu ženu na molitvi Bogu. Po molitvi ona reče svešteniku: "Amvrosije, ne boj se, spasena ti je domovina". I kiša odmah prestade. Od tada se na ostrvu Hiosu vrlo svečano praznuje dan sv. Petke.